

Експертний висновок
до законопроекту згідно зі статтею 27
Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань здійснення габаритно-вагового контролю» (реєстр. № 3742 від 25.06.2020), поданий народними депутатами України Кіселем Ю. Г., Негулевським І. П. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Проектом Закону передбачається внесення змін до законів України «Про автомобільний транспорт», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та «Про судовий збір».

Зазначеними змінами передбачається законодавчо закріпити можливість фіксації порушень, пов'язаних з відсутністю документів (дозволів) щодо узгодження умов та режимів перевезення в разі перевищення вагових або габаритних обмежень чи документа про внесення плати за проїзд великовагових (великогабаритних) транспортних засобів, в автоматичному режимі та повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті щодо стягнення у судовому порядку плати за проїзд автомобільними дорогами транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні, під час здійснення габаритно-вагового контролю.

Водночас проектом Закону передбачається підвищення відповідальності автомобільних перевізників за перевищення встановлених законодавством габаритно-вагових норм.

Зокрема, передбачається встановлення відповідальності автомобільних перевізників за перевищення встановлених законодавством габаритно-вагових норм до 2%, від 2% до 5% та понад 30% під час перевезення неподільного вантажу без відповідного дозволу або подільного вантажу, а також відповідальності за відмову передачі для перевірки уповноваженій посадовій особі центрального органу виконавчої влади з безпеки на наземному транспорті документів на право перевезення пасажирів та вантажів (накладення адміністративно-господарського штрафу).

Крім того, законопроектом передбачається звільнити від сплати судового збору під час розгляду справи в усіх судових інстанціях позивачів за подання позовів щодо стягнення плати за проїзд автомобільними дорогами транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, вагові або габаритні параметри

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000009E0E2F0014838300](#)

Підписувач [Драганчук Юрій Олегович](#)

Дійсний з [24.04.2020 13:01:11](#) по [24.04.2022 13:01:11](#)

Міністерство фінансів України

06040-02-3/23138 від 29.07.2020

яких перевищують нормативні, під час здійснення габаритно-вагового контролю.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Положення законопроекту щодо спрямування до державного дорожнього фонду, створеного у складі спеціального фонду Державного бюджету України, 50 відсотків адміністративно-господарських штрафів, передбачених абзацами чотирнадцятим – дев'ятнадцятим частини першої статті 60 Закону України «Про автомобільний транспорт», а також встановлення адміністративно-господарського штрафу за відмову передачі для перевірки уповноваженій посадовій особі центрального органу виконавчої влади з безпеки на наземному транспорті документів на право перевезення пасажирів та вантажів матиме вплив на показники бюджетів.

Крім того, запропоноване розширення переліку пільг зі сплати судового збору може призвести до зменшення надходжень до спеціального фонду державного бюджету, що може призвести до недофінансування судової системи.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту може вплинути на доходи та видатки державного бюджету, в тому числі на доходи та видатки державного дорожнього фонду.

Оцінити вплив законопроекту на показники бюджету неможливо у зв'язку з відсутністю відповідних фінансово-економічних розрахунків та обґрунтувань.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація проекту може вплинути на показники закону про державний бюджет у поточному бюджетному періоді, однак відповідні фінансово-економічні розрахунки до проекту не надано.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект не узгоджується з пунктом 1 частини другої статті 24² Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс).

Крім того, законопроект не відповідає окремим вимогам статті 27 Кодексу та статті 91 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України від 10.02.2010 № 1861-VI, відповідно до яких до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Зокрема, якщо такі зміни показників бюджету передбачають збільшення витрат бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих актів України щодо

скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету. Вказані розрахунки та пропозиції до законопроекту не надані.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Положення законопроекту щодо спрямування до державного дорожнього фонду, створеного у складі спеціального фонду Державного бюджету України, 50 відсотків адміністративно-господарських штрафів, передбачених абзацами чотирнадцятим – дев'ятнадцятим частини першої статті 60 Закону України «Про автомобільний транспорт», не узгоджуються з пунктом 1 частини другої статті 24² Кодексу.

При цьому необхідно зазначити, що статтею 4 Кодексу встановлено, що Бюджетна система України і Державний бюджет України встановлюються виключно Кодексом та законом про Державний бюджет України. Якщо іншим нормативно-правовим актом бюджетні відносини визначаються інакше ніж у Кодексі, застосовуються відповідні норми Кодексу.

Водночас законопроектом передбачається внесення змін до статті 5 Закону України «Про судовий збір» (далі – Закон) у частині звільнення від сплати судового збору під час розгляду справи в усіх судових інстанціях позивачів за подання позовів щодо стягнення плати за проїзд автомобільними дорогами транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні, під час здійснення габаритно-вагового контролю.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про судовий збір» судовий збір зараховується до спеціального фонду Державного бюджету України. Кошти судового збору спрямовуються на забезпечення здійснення судочинства та функціонування органів судової влади. Таким чином, запропоноване розширення переліку пільг зі сплати судового збору призведе до зменшення надходжень до спеціального фонду Державного бюджету України, що може призвести до недофінансування судової системи і, як наслідок, порушуватиме конституційні гарантії незалежності судової влади шляхом визначення окремого порядку фінансування судів та забезпечення належних умов для здійснення правосуддя, передбаченого статтями 146, 148 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Водночас слід зазначити, що судовий збір виконує не лише фіскальну, а й регулюючу функцію, і є певним видом стимулювання належного виконання учасниками правовідносин своїх прав та обов'язків. Тому звільнення від сплати судового збору позивачів за окремими позовами може призвести до зловживань своїми процесуальними правами шляхом безпідставних звернень до судів, зокрема у справах, які можуть бути вирішені без втручання суду, та

безвідповідального оскарження судових рішень з огляду на безкоштовність таких звернень.

Наразі відповідно до Закону пільги зі сплати судового збору встановлені лише для фізичних осіб (в більшості випадків для соціально незахищених верств населення).

Тому запропоноване звільнення позивачів від сплати судового збору за окремими позовами щодо стягнення плати за перевищення встановлених законодавством габаритно-вагових норм матиме дискримінаційний характер щодо позивачів у інших справах і може мати ознаки надання таким позивачам певних процесуальних переваг перед іншими учасниками судового процесу, які сплачують судовий збір на загальних підставах.

Одночасно повідомляємо, що окремими нормами Закону України від 23.11.2018 № 2628 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» внесено зміни до Закону України «Про судовий збір», згідно з якими за подання суб'єктами владних повноважень позовів майнового характеру до адміністративного суду зменшено максимальну суму судового збору з 350 до 10 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Також 16 січня 2020 року Верховною Радою України прийнято Закон України № 465 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві», окремими нормами якого запроваджено максимальну величину ставки судового збору за подання до адміністративного суду апеляційної або касаційної скарги на рішення суду у розмірі не більше 15 та 20 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб відповідно.

Ураховуючи наведене, законопроект не підтримується у поданій редакції.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Юрій ДРАГАНЧУК